

2018

TÜBİTAK
Bilim, Teknoloji ve
Yenilik Politikaları
Daire Başkanlığı

SOSYAL VE BEŞERİ BİLİMLER ÇALIŞTAYI

27 Temmuz 2018,
TÜBİTAK Başkanlık Binası

İçindekiler

İçindekiler	2
1. Yönetici Özeti	3
2. Çalıştay Amacı	5
3. Çalıştay Yöntemi.....	5
4. Çalıştay Katılımcıları	6
5. Çalıştay Çıktıları.....	6
6. Önceliklendirme Çalışması.....	7
1.Oturum Önceliklendirilmiş Öneri Listesi.....	8
2.Oturum Önceliklendirilmiş Öneri Listesi.....	11
EK-1. TÜBİTAK Sosyal ve Beşeri Bilimler Çalıştayı Programı	16
EK-2.TÜBİTAK Sosyal ve Beşeri Bilimler Çalıştayı Katılımcı Listesi	17
EK-3. TÜBİTAK'ın Mevcut Destek ve Hizmetlerinde Sosyal ve Beşeri Bilimlerin Daha Etkin Hale Gelmesine Yönelik Değerlendirmeler ve Beklentiler Oturumu Öneriler Listesi	18
EK-4. Sosyal ve Beşeri Bilimlerde Gelecekte Ön Plana Çıkacak Kritik Alanlar ve Sosyal ve Beşeri Bilimlerin Diğer Bilim Dalları ile Etkileşim Alanları Oturumu Öneriler Listesi	21

1. Yönetici Özeti

Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK) Başkanı Prof. Dr. Hasan Mandal'ın ev sahipliğinde, TÜBİTAK'ta, Türkiye'nin çeşitli üniversitelerinden Sosyal ve Beşeri Bilimler alanında faaliyet gösteren akademisyenlerin katılımıyla, "Sosyal ve Beşeri Bilimler Çalıştayı" düzenlenmiştir. Çalıştay, TÜBİTAK'ın önümüzdeki döneme ilişkin faaliyetlerini planlama aşamasında, "Birlikte Geliştirmek ve Birlikte Başarmak Yaklaşımı" ile Sosyal ve Beşeri Bilimler alanında bilim insanlarımızın görüş ve katkılarını almak amacıyla düzenlenmiştir. Çalıştayda açılış konuşması gerçekleştiren Prof. Dr. Mandal, çalıştay çıktılarının TÜBİTAK'ın bu alana ilişkin faaliyet ve hizmetlerini iyileştirmesi sürecinde yol gösterici olacağını vurgulamıştır.

Açılış konuşmasının ardından bir sunum gerçekleştiren Prof. Dr. Mandal, sunumunda öncelikle bilim, teknoloji ve yenilik alanındaki hedeflere ülke olarak ulaşma düzeyimiz ile ilgili bilgiler paylaşmıştır.

"Milli gelirimizin hızlı bir şekilde yükseldiği bir dönemde, GSYH içindeki Ar-Ge harcamalarımızın payını neredeyse iki kat artırarak, 2002-2016 döneminde yüzde 0,51'den yüzde 0,94'e yükselttik. Özel sektörümüzün toplam Ar-Ge harcamaları içindeki payı, 2002 yılında yüzde 29 iken 2016 yılında yüzde 54'e çıkardık. 2002 yılında 1,8 milyar TL olan Ar-Ge harcamasını nominal olarak 12 katından fazla artırarak 2016 yılında 26,4 milyar TL düzeyine çıkardık. 2002 yılında 28.964 olan tam zaman eşdeğer (TZE) Ar-Ge personeli sayısını, 2016 yılında 136.953'e, aynı dönemde 5.918 olan özel sektörün (TZE) Ar- Ge personeli sayısını ise 72.579'e ulaştırdık. Ancak gelişmiş ülkeler, AB ülkeleri ortalaması ve OECD ülkeleri ortalamalarıyla kıyaslandığında katedilmesi gereken epey yol olduğu görülmektedir. Benzer bir durumu bilimsel yayın ve patent başvuruları açısından da görmek mümkün.

2016 yılı itibarıyla bilimsel yayın sayısında ülke olarak 18. sıradayız, milyon kişi başına düşen yayın sayısı açısından bakıldığında ise 53. sıradayız. PCT patent başvuru sayısı olarak ise dünyada 21. sıradayız; milyon kişi başına düşen PCT patent başvuru sayısı olarak ise 40. sıradayız."

Öte yandan Prof. Dr. Hasan Mandal, Türkiye'de akademi kaynaklı nitelikli bilgi çıktısının istenilen düzeyde olmadığını dile getirmiştir. Türkiye'de yayınlanan makalelerin sadece %21'inin etki değeri en yüksek ilk %25'lik dilimdeki bilimsel dergilerde yer aldığını, %32'sinin ise etki değeri en düşük son %25'lik dilimdeki bilimsel dergilerde yayınlandığını belirtmiştir. Dünya toplamı için ise bu oranların sırasıyla %41 ve %14 olduğuna değinmiştir. Prof. Dr. Mandal, nitelikli yayınların teşvik edilmesi amacıyla TÜBİTAK tarafından Ulusal Bilimsel Yayınları Teşvik Programının revizyonuna yönelik analiz çalışmaları yürütüldüğünü

belirterek, 2019'dan itibaren bu program kapsamında önemli iyileştirmeler olacağını aktarmıştır.

Prof. Dr. Mandal, TÜBİTAK destek programlarının ARDEB, TEYDEB, BİDEB ve BİTO olmak üzere dört ana eksende toplandığını aktarmıştır. Bu dört ana eksen kapsamında 2017 yılında aktarılan toplam 1.6 milyar TL desteğin yüzde 57'sinin ARDEB desteklerinde kullanıldığını bildirmiştir.

Sosyal ve Beşeri Bilimler alanında TÜBİTAK'ın Ar-Ge desteklerine özel olarak bakıldığında, 2008-2017 yılları arasında, ARDEB destekleri içinde desteklenen proje sayısı oranının yüzde 9; bütçe oranının da yüzde 6'larda olduğunu belirtmiştir. SOBAG projeleri içinde en fazla projenin eğitim alanında yapıldığını, daha sonra iktisat, işletme alanlarının geldiğini aktarmıştır. Bu kapsamda 10 yıllık zaman diliminde gelen 9 bine yakın projeden 1.225 projenin desteklenmiş olduğunu; destek oranının yüzde 14 olduğunu belirtmiştir.

Prof. Dr. Mandal, Türkiye'nin artık kapasite oluşturmanın ötesinde ihtiyaç ve sonuç odaklı bir sürece geçmesinin gerekli olduğunu belirtmiştir. Bu doğrultuda da 1003 Proje Destek Programı ve 1511 Sanayi Destek Programının olduğunu hatırlatarak, 1003 Destek Programı kapsamında diğer alanlarda 2011-2012 yılında başlayan öncelikli alan destek program çağrılarında Sosyal ve Beşeri Bilimler alanında 2015 yılından itibaren çıkılmaya başlandığını aktarmıştır.

Sosyal ve Beşeri Bilimlerin, TÜBİTAK'ın geliştirilmesi gereken öncelikli alanları arasında olduğunu ifade eden Prof. Dr. Mandal, bilim ve teknoloji alanındaki yeniliklerin eş zamanlı olarak ekonomimizi, toplumu ve kültürümüzü etkilediğini ve bu sebeple yeni teknolojilerin geliştirilmesinde sosyal ve beşeri bilimleri temel araştırma bileşeni olarak sürece dahil edilmesinin önemli olduğunu vurgulamıştır. Sosyal ve beşeri bilimlerin önemini kavramış toplumların, hem ulusal hem de küresel gelişim dinamiklerini daha iyi analiz ederek geleceğini biçimlendirme ve bu doğrultuda güçlü olma şanslarının yüksek olduğunu aktarmıştır. Prof. Dr. Mandal, sosyal ve beşeri bilimlerin diğer alanlarla entegrasyonuna önem verilmesi gerektiği yineleyerek bu doğrultuda TÜBİTAK hizmet ve faaliyetlerinin iyileştirilmesi konusunda katılımcıların görüş ve katkılarının dikkate alınacağına vurgu yapmıştır.

Ardından Bilim, Teknoloji ve Yenilik Politikaları Daire Başkanlığı tarafından Sosyal ve Beşeri Bilimlerin dünyada farklı ülkelerdeki BTY ekosistemindeki rolüne ilişkin bir sunum gerçekleştirilmiştir. Sunumda Sosyal ve Beşeri Bilimler alanında yürütülen güncel çalışmalar üzerinden küresel eğilimlere ilişkin örneklere yer verilmiştir.

Sunum sonrasında Sosyal ve Beşeri Bilimler Çalıştayı iki ayrı oturum halinde gerçekleştirilmiştir. İlk oturumda TÜBİTAK'ın mevcut destek ve hizmetlerine yönelik

değerlendirmelerde bulunulmuştur. Oturum sonrasında iki grubun görüşleri konsolide edilerek toplamda 41 öneri "Proje Destekleri ve Süreci", "Bilim İnsanı Destekleri", "Bilim ve Toplum Faaliyetleri", "Yayın Teşviği", "TÜBİTAK ve SOBAG Yapılanması" olmak üzere beş ana başlık altında toplanmıştır.

İkinci oturumda ise Sosyal ve Beşeri Bilimlerde gelecekte ön plana çıkacak kritik alanlar ve Sosyal ve Beşeri Bilimlerin diğer bilim dalları ile etkileşim alanları görüşülmüştür. Oturum sonrasında iki grubun görüşleri konsolide edilerek toplamda 43 öneri "Çok Disiplinli Çalışmalar", "Kavramsal Boyut", "Politika Boyutu", "Çağrı Konuları" olmak üzere dört ana başlık altında toplanmıştır.

Oturuşların ardından grup değerlendirmelerinde ön plana çıkan ve görüş birliğine varılan konsolide öneriler tüm katılımcılara sunularak genel değerlendirme gerçekleştirilmiştir. Ardından kapanış konuşmasını gerçekleştiren Prof. Dr. Mandal gelen önerilerin hepsinin çok değerli olduğunu belirterek, oluşturulan önerilerin TÜBİTAK'ın gelecek planlamaları açısından çok katkı sağlayacağını belirtmiştir.

Çalıştay sonrasında iki oturumda konsolide edilen görüşler, önceliklendirme çalışması için çalıştay katılımcılarına e-posta ile iletilmiştir. 19 katılımcının yapmış olduğu önceliklendirme puanlamasına göre öneriler sıralandırılmıştır.

2. Çalıştay Amacı

TÜBİTAK, önümüzdeki döneme ilişkin faaliyetlerini planlama aşamasında, ülkemizin 2023 yılı hedefleri, Kalkınma Planı, Sanayi Strateji Belgesi ve Kamu-Üniversite-Sanayi İşbirliği Strateji Belgesi öncelikleri doğrultusunda "birlikte geliştirmek ve birlikte başarmak yaklaşımı" ile farklı alanlarda toplantılar düzenlemektedir. Bu alanlardan biri olan Sosyal ve Beşeri Bilimler alanında da bilim insanlarımızın değerli görüş ve katkılarını almak amacıyla 27 Temmuz 2018 tarihinde TÜBİTAK Başkanlık Binasında "Sosyal ve Beşeri Bilimler Çalıştayı" gerçekleştirilmiştir. Çalıştay Programı Ek-1'de yer almaktadır.

Toplantı iki oturum olarak düzenlenmiş olup ilk oturumda "TÜBİTAK'ın Mevcut Destek ve Hizmetlerinde Sosyal ve Beşeri Bilimlerin Daha Etkin Hale Gelmesine Yönelik Değerlendirmeler ve Beklentiler" ile toplantının ikinci oturumunda "Sosyal ve Beşeri Bilimlerin Gelişimi ve Geleceği" ve "Sosyal ve Beşeri Bilimlerin Diğer Bilim Alanlarıyla Etkileşimi" görüşülmüştür.

3. Çalıştay Yöntemi

Toplantı, katılımcıların daha çok katkı sunabilmesi için iki gruba ayrılmıştır. Eş zamanlı yürütülen iki grup toplantısında da aynı başlıklar tartışılmıştır. Çalışmanın başında her iki

grupta, grup üyeleri tarafından bir moderatör seçilmiştir ve TÜBİTAK'tan bir uzman raportör olarak görev almıştır.

- Görüşlerin Toplanması:

Moderatör yönlendirmesiyle öncelikle tüm grup üyelerinin görüşleri ayrı ayrı alınmıştır. Çalışma formlarına görüşler, grup üyeleri tarafından fikir birliğine varılarak aktarılmıştır.

- Görüşlerin Konsolide Edilmesi:

Benzer olan ve/veya gruplandırılabilen görüşler birleştirilmiştir.

- Odak Grup Sunumu:

Grup moderatörü tarafından odak grup görüşlerine ilişkin sunum gerçekleştirilmiştir.

- Odak Grupların Görüşlerinin Konsolide Edilmesi:

Her iki gruptaki benzer olan ve/veya gruplandırılabilen görüşler birleştirilerek nihai öneri listeleri oluşturulmuştur.

4. Çalıştay Katılımcıları

Toplantıya Sosyal ve Beşeri Bilimler alanında çalışan **19 akademisyen** katılım sağlamıştır. Katılımcı listesi Ek-2'de verilmektedir.

5. Çalıştay Çıktıları

Çalıştay çıktıları aşağıda her iki oturum için ayrı ayrı değerlendirilmiştir.

1.Oturum Başlığı: TÜBİTAK'ın Mevcut Destek ve Hizmetlerinde Sosyal ve Beşeri Bilimlerin Daha Etkin Hale Gelmesine Yönelik Değerlendirmeler ve Beklentiler

Kapsamı

TÜBİTAK'ın hizmet sağladığı ana faaliyetleri olan mevcut destek programları, destek süreçleri, enstitü faaliyetleri, bilimi toplumun her kesime yaymak için gerçekleştirdiği bilim toplum faaliyetleri ve TR dizinli akademik dergi sistemi oluşturma faaliyetleri kapsamında Sosyal ve Beşeri Bilimlerin daha etkin hale gelmesine yönelik katılımcıların değerlendirmeleri alınmıştır.

Çıktılar

Sosyal ve Beşeri Bilimler alanında TÜBİTAK'ın gelecek dönem program ve süreçlerine ilişkin katılımcılardan değerlendirmeleri doğrultusunda oluşturulan öneriler aşağıda verilen başlıklar altında derlenmiştir.

- Proje Destekleri ve Süreci
- Bilim İnsanı Destekleri
- Bilim ve Toplum Faaliyetleri
- Yayın teşviki
- TÜBİTAK ve SOBAG Yapılanması

Birinci oturum kapsamında, toplamda 41 öneri olmak üzere; Proje Destekleri ve Süreci başlığı altında 20 öneri, Bilim İnsanı başlığı altında 7 öneri, Bilim ve Toplum Faaliyetleri başlığında 4 öneri, Yayın Teşviki başlığında 5 öneri ve TÜBİTAK ve SOBAG Yapılanması başlığı altında 5 öneri oluşturulmuştur. Birinci oturum öneri listesi Ek-3'de verilmiştir.

2.Oturum Başlığı: Sosyal ve Beşeri Bilimlerin Gelişimi ve Geleceği, Sosyal ve Beşeri Bilimlerin Diğer Bilim Alanlarıyla Etkileşimi

Kapsamı

Sosyal ve Beşeri Bilimler Bilişim, Matematik, Yaşam Bilimleri, Fizik ve Mühendislik ile yakın işbirliği içinde çalışmaktadır ve böylelikle disiplinler arası çalışma, hem dünyayı anlamının etkin yolu haline gelmektedir hem de bilim ve teknolojiye yapılan yatırımların topluma geri dönüşlerini en üst düzeye çıkarmaktadır.

Sosyal ve Beşeri Bilimlerin küresel ölçekte değişen rolü göz önünde bulundurularak, Sosyal ve Beşeri Bilimlerde gelecekte ön plana çıkacak "**Kritik Alanlar**" ve Sosyal ve Beşeri Bilimlerin diğer bilim dalları ile "**Etkileşim Alanları**" konularında değerlendirmeler alınmıştır.

Çıktılar

Öneriler aşağıda verilen dört başlık altında derlenmiştir.

- Çok Disiplinli Çalışmalar
- Kavramsal Boyut
- Politika Boyutu
- Çağrı Konuları

İkinci oturum kapsamında toplamda 43 öneri olmak üzere; Çok Disiplinli Çalışmalar başlığı altında 9 öneri, Kavramsal Boyut başlığı altında 8 öneri, Politika Boyutu başlığında 3 öneri, Çağrı Konuları başlığında 23 öneri oluşturulmuştur. İkinci oturum öneri listesi Ek-4'te verilmiştir.

6. Önceliklendirme Çalışması

Çalıştay sonrasında, TÜBİTAK'ın mevcut destek ve hizmetlerinde Sosyal ve Beşeri Bilimlerin daha etkin hale gelmesine yönelik akademisyenlerin beklentileri ile gelecekte ön plana

çıkacak kritik alanlar ve diğer disiplinlerle etkileşim alanlarına ilişkin önerilerini daha etkin ele alabilmek amacıyla çalıştay önerilerinin önceliklendirilmesi çalışması yürütülmüştür.

Bu kapsamda, katılımcılara birinci oturum ve ikinci oturum sonucunda konsolide edilmiş öneri listeleri e-posta ile iletilmiştir. Katılımcılar her bir oturumdaki öneri listeleri için en öncelikli olduğunu düşündükleri 10 öneriyi seçmişler ve bu önerileri önem sırasına göre sıralamışlardır.

Tüm katılımcılardan gelen sonuçların değerlendirilmesi aşamasında ise katılımcılardan alınan sıralama dikkate alınarak önerilere 10'dan 1'e kadar puanlar dağıtılmıştır (en öncelikli görülen öneriye 10 puan en az öncelikli görülen öneriye 1 puan verilmiştir). Her iki oturum için 19 katılımcının yapmış olduğu önceliklendirme puanlamasına göre sıralandırılan listeler aşağıda verilmektedir.

1.Oturum Önceliklendirilmiş Öneri Listesi

Konu: TÜBİTAK'ın Mevcut Destek ve Hizmetlerinde Sosyal ve Beşeri Bilimlerin Daha Etkin Hale Gelmesine Yönelik Değerlendirmeler ve Beklentiler

Üst Başlık	Öneri Başlıkları	Önceliklendirme Puanı	Puanlama Frekansı
Proje Destekleri ve Süreci	Sosyal ve Beşeri Bilimlere özgü Ar-Ge tanımının yeniden yapılması ve proje öneri formlarının Sosyal ve Beşeri Bilimlere özgü olarak geliştirilmesi	85	11
Proje Destekleri ve Süreci	Kavramsal ve kuramsal boyutta karşılaştırmalı çalışmaların teşvik edilmesi ve Türkiye'yi başka ülke örnekleri ile karşılaştırmalı olarak ele alan çalışmaların yürütülebilmesi için uluslararası araştırmacıların projeye dahil edilmesi önündeki engellerin kaldırılması	78	11
TÜBİTAK ve SOBAG Yapılanması	TÜBİTAK bünyesinde SOBAG'dan bağımsız Sosyal ve Beşeri Bilimler Enstitüsü kurulması ve bu enstitünün Sosyal ve Beşeri Bilimler alanında yapılacak olan çalışmalar için yol gösterici vizyon dokümanları hazırlaması	67	8
Proje Destekleri ve Süreci	Disiplinlerarası çalışmaların daha fazla teşvik edilmesi ve desteklenmesi	64	10
Bilim İnsanı Desteği	Yurt içi ve yurt dışında metodoloji odaklı etkinlik düzenlenmesinin ve bu etkinliğe katılımın desteklenmesi	53	9
Proje Destekleri ve Süreci	Proje kapsamında kültürler arası çalışmalara katkı sağlamak üzere yurt dışında alan araştırması yoluyla veri toplanmasına olanak sağlanması	52	8

Üst Başlık	Öneri Başlıkları	Önceliklendirme Puanı	Puanlama Frekansı
Proje Destekleri ve Süreci	Hedef odaklı çağrılarının devam etmesi ve proje sürelerinin uzatılması	50	8
Proje Destekleri ve Süreci	Proje bazlı fonlama dışında araştırma merkezlerinin çıktı odaklı olarak fonlaması	48	9
Yayın Teşviği	Yayın teşvikinde etki faktörü yüksek (kriterlerle tanımlanmış) kitap yazımının desteklenmesi	47	8
Bilim İnsanı Desteği	2023 hedefleri doğrultusunda Türkiye'nin kendi iç bölgesi (hinterland) olan Ortadoğu, Balkanlar ve Kafkasya bölgelerine yönelik araştırmacı yetiştirmesine TÜBİTAK tarafından destek sağlanması	38	8
TÜBİTAK ve SOBAG Yapılanması	TÜBİTAK bünyesinde Başkan Yardımcılığı düzeyinde Sosyal ve Beşeri Bilimler yapısının oluşturulması	37	6
Yayın Teşviği	Etki faktörü yüksek olan kaliteli yayınların ve konferanslara katılımın daha fazla teşvik edilmesi	28	4
Proje Destekleri ve Süreci	Proje teşviklerinin gözden geçirilmesi ile projelerde katılımcılara ve deneklere yapılan ödemenin artırılması	24	4
Proje Destekleri ve Süreci	Sosyal ve Beşeri Bilimler alanındaki projelerin nitel ve nicel olarak sınıflandırılması, bu sınıflandırmalar için değerlendirme kriterlerinde farklılığa gidilmesi	23	5
Proje Destekleri ve Süreci	3001 Başlangıç Ar-Ge programının yeniden açılması ve bu program ile proje yönetimi kültürünün oluşturulmasına devam edilmesi	22	4
TÜBİTAK ve SOBAG Yapılanması	TÜBİTAK bünyesinde verilerin tasnif edilerek veri havuzunun oluşturulması ve çalışmalarda kullanılmasının sağlanması	21	4
Proje Destekleri ve Süreci	TÜBİTAK'ın çağrı planlamasını paydaşlarla istişare ederek duyurması	20	3
Yayın Teşviği	Popüler sosyal ve beşeri bilimler yayınlarında ve akademik yayınlarda telif çalışmalarının desteklenmesi	19	5
Proje Destekleri ve Süreci	10 yıl ve üzerinde süren boylamsal çalışmalar için mevcut proje sürelerinin esnetilmesi	18	4
Bilim İnsanı Desteği	Doktora öğrencileri arasında aynı konuda çalışanları bir araya getiren odaklı çalıştayların düzenlenmesi	18	4

Üst Başlık	Öneri Başlıkları	Önceliklendirme Puanı	Puanlama Frekansı
Bilim İnsanı Desteği	Farklı alanlarla etkileşimin artırılmasını sağlamak üzere Sosyal ve Beşeri Bilimler araştırmacılarıyla diğer bilim dallarındaki araştırmacıların bir araya gelebileceği faaliyetlerin desteklenmesi	18	3
Bilim ve Toplum Faaliyetleri	Meraklı Minik, Bilim ve Teknik, vb. dergilerde Sosyal ve Beşeri Bilimler alanına yer verilmesi	17	5
Proje Destekleri ve Süreci	Öğreniminin bir bölümünü (ERASMUS, vb) Türkiye'de gerçekleştiren yabancı uyruklu öğrencilerin ve kısmi zamanlı araştırma/eğitim faaliyetleri için Türkiye'ye gelen yabancı araştırmacıların TÜBİTAK proje desteklerinden faydalanması (özellikle 1001 kapsamında)	16	3
Proje Destekleri ve Süreci	Desteklenen projelerin devamı niteliğindeki proje başvurularında proje kotası uygulamasının esnetilmesi	16	4
Bilim İnsanı Desteği	Doktora öğrencilerinin yurt içi ve yurt dışındaki etki değeri yüksek yaz okullarına gönderilmesi	15	4
Yayın Teşviği	Dergipark sisteminin iyileştirilmesi, dergi standartlarının kontrolü için kalite kontrol sisteminin oluşturulması	15	3
Bilim ve Toplum Faaliyetleri	TÜBİTAK'ın sosyal ve beşeri bilimlere katkılarının kamu spotuyla duyurulması	14	3
Proje Destekleri ve Süreci	Sanat tasarım faaliyetlerine destek sağlanması, araştırmacıların bu yönde eğitim almalarına yönelik programlar oluşturulması	13	3
Bilim İnsanı Desteği	Disiplinlerarası alanlarda (ör. siyaset psikolojisi, siyasal coğrafya, çevre vb.) çalışan lisansüstü öğrencilerin desteklenmesinde öncelik tanınması	13	2
Bilim ve Toplum Faaliyetleri	Proje çıktılarının anlaşılabilir bir dille her türlü iletişim ağı üzerinden topluma, kamuya ve iş dünyasına yayılmasının sağlanması	13	5
Bilim ve Toplum Faaliyetleri	TÜBİTAK popüler bilim yayınlarında tercüme yayınlara yer verilmesi yerine özgün yayınların çıkarılması ve Sosyal ve Beşeri Bilimler alanına özgü popüler bilim yayınlarının yaygınlaştırılması	13	3
Yayın Teşviği	Ulusal dergi editörlerine destek sağlanması	13	3
Proje Destekleri ve Süreci	Panele ilişkin sonuçların dış hakemler aracılığıyla sağlanmasının yapılması ve gerektiğinde proje başvuru sahibinin bizzat sunum yaptığı komisyonlar oluşturulmasının sağlanması	11	4

Üst Başlık	Öneri Başlıkları	Önceliklendirme Puanı	Puanlama Frekansı
Proje Destekleri ve Süreci	Reddedilen projelerin tekrar önerilmesinin teşvik edilmesi	11	2
TÜBİTAK ve SOBAG Yapılanması	SOBAG'ın yeniden yapılandırılması	9	1
Proje Destekleri ve Süreci	İki aşamalı başvuru sürecinin (TÜBİTAK 1003 programı benzeri) her program başvurusunda olmasının sağlanması	8	2
Proje Destekleri ve Süreci	TÜBİTAK'ın proje çıktılarının ARBİS ve YÖKSİS üzerinden erişilebilirliğinin sağlanması	6	2
Proje Destekleri ve Süreci	Proje önerisinin güncelliğini yitirmemesi için TÜBİTAK'ın proje değerlendirme takvimine uyması	5	3
TÜBİTAK ve SOBAG Yapılanması	TÜBİTAK'ın dış paydaşlarıyla özellikle üniversiteler ile daha etkileşimli çalışmalar yürütmesi ve çıkan vizyon dokümanlarını yayınlarak üniversitelerde hazırlanacak lisansüstü tezler için yol gösterici olması	4	1
Proje Destekleri ve Süreci	Salt veri toplamaya yönelik projelerin desteklenmemesi	3	1
Bilim İnsanı Desteği	Yurtiçi lisans bursu (TÜBİTAK 2205) programına psikoloji alanının tekrar dahil edilmesi	0	0

2.Oturum Önceliklendirilmiş Öneri Listesi

Konu: Sosyal ve Beşeri Bilimlerde Gelecekte Ön plana Çıkacak Kritik Alanlar ve Sosyal ve Beşeri Bilimlerin Diğer Bilim Dalları ile Etkileşim Alanları Oturumu

Üst Başlık	Öneri Başlıkları	Önceliklendirme Puanı	Puanlayan Kişi Sayısı
Çok Disiplinli Çalışmalar	Toplumsal sorunların çözümüne yönelik çok disiplinli çalışmaların yapılması (Ör. karmaşık sistemler ve veri analizi, sinir bilim çalışmaları ve öğretim teknoloji alanları ile diğer bilim dallarının ortak çalışmalar yürütülmesi; büyük veriye dayalı araştırmaların yaygınlaştırılması ve bilgisayar destekli içerik analizi çalışmalarının yapılması, (ör.Madde kullanımı, bilimsel ve psikolojik durumlarının incelenmesi, Şiddet ve taciz (aile içi ve toplumda), göçün bireysel ve toplumsal boyutta incelenmesi, radikalizasyon ve kürt sorunu gibi sorunların çözümüne yönelik çok disiplinli çalışmaların yürütülmesi)	105	12

Üst Başlık	Öneri Başlıkları	Önceliklendirme Puanı	Puanlayan Kişi Sayısı
Kavramsal Boyut	Akademik çalışmaların uygulamayla ilişkilendirilmesi ve yapılan çalışma sonuçlarının kamu kurumlarına aktarılmasına yönelik mekanizmaların oluşturulması	67	10
Çağrı Konuları	Uluslararası göç ve mültecilik konusunda ayrıntılı araştırmalar yürütülmesi; demografi (özellikle teknik demografi) alanında çalışmaların yaygınlaştırılması	48	8
Çağrı Konuları	Dünya literatürüne kavram üretecek projelere destek verilmesi (örneğin Türk Siyaset Bilimi ve Teorisi adlı program başlatılması)	44	10
Çok Disiplinli Çalışmalar	Sosyal boyutlu mühendislik projelerinde Sosyal ve Beşeri bilimlerden uzmanların bulunmasının teşvik edilmesi ve proje raporunda etik boyutunun ve sonuçlarının analizinin talep edilmesi, bu tür projelerin panelinde Etikçilerin bulunmasının teşvik edilmesi	38	6
Çok Disiplinli Çalışmalar	Mevcut sosyal bilimlerin tarihimizdeki birikimle irtibatlı hale getirilmesi için disiplinlerarası çalışmalar (ör. tasavvuf ve psikoloji, hukuk ve fıkıh, islam felsefesi ve modern felsefe, siyasetnameler ve modern siyaset düşüncesi vb.) yapılması	38	7
Çağrı Konuları	Endüstrileşmenin toplumsal boyutlarının, sosyal etkilerinin (Robotlaşma, otomasyon, blok zincir, yapay zeka gibi teknolojik gelişmelerin toplum için oluşturacağı tehditler vb.), eğitim ve öğretim süreçlerine etkilerinin ve bu ortamda öğrenmenin sosyal boyutunun nasıl evrileceğinin araştırılması	35	8
Çağrı Konuları	Türkiye toplumunun yapısına uygun teori, kuram, kavram ve modellerin oluşturulmasına katkı sağlayacak projelere destek verilmesi	34	6
Kavramsal Boyut	Sosyal Bilimler ile kamu, STK ve özel sektör etkileşiminin artırılması ve bilginin teoriden pratiğe aktarım sürecinde toplumsal ihtiyaçlara çözüm sunulabilmesi için Sosyal İşbirlikleri bölgesi(Sosyopark) yaklaşımının geliştirilmesi	33	6
Çok Disiplinli Çalışmalar	Disiplinlerarası akademik çalışmaların toplumsal faydaya dönüştürülmesi için spesifik çağrılarının açılması	31	4
Çağrı Konuları	Eğitimde müfredat çalışmalarının ve zihniyet alanında çalışmaların desteklenmesi	31	5
Kavramsal Boyut	Gelecek çalışmalarına ve strateji geliştirme çalışmalarına öncelik verilmesi	30	7

Üst Başlık	Öneri Başlıkları	Önceliklendirme Puanı	Puanlayan Kişi Sayısı
Politika Boyutu	Cumhurbaşkanlığı nezdindeki kurulların önerisi ile kamununun ihtiyacı olan alanlarda TÜBİTAK'ın çağrıya çıkması	30	5
Çağrı Konuları	Sosyal ve Beşeri Bilimler kapsamında yöresel değerleri içerecek şekilde yerel bilginin üretimine odaklanan projeler için daha fazla destek sağlanması ve proje başvurusunun ilgili belediyeler, muhtarlar vb. ilgili kuruluşlarla bir konsorsiyum oluşturarak yapılmasının teşvik edilmesi	30	6
Çok Disiplinli Çalışmalar	Dünya'da ve Türkiye'deki gruplar, hareketler ve cemaatler üzerine yapılan disiplinlerarası çalışmaların teşvik edilmesi	28	6
Çağrı Konuları	Değerler (etik) alanına yönelik çalışmalar yapılması	28	5
Çok Disiplinli Çalışmalar	Teknolojik gelişmelerin toplum tarafından kabulünün sağlanması açısından sosyal bilimlerin sürece dahil olduğu çok disiplinli çalışmaların yürütülmesi (Yapay zeka konusunda BİT araştırmacılarının yanı sıra sosyal bilimcilerin de çalışmalar yürütmesi)	26	4
Çağrı Konuları	Dini, dilsel ve etnik çeşitliliğin yönetimi, planlaması; siyasi temsil ve siyasi eşitsizlik konularının araştırılması	24	4
Çağrı Konuları	Zihin felsefesi literatürünün diğer bilim dallarıyla etkileşimi, medeniyetler arası etkileşim (dinlerarası etkileşim), bilim tarihi, islam düşünce tarihinin yazımı üzerine çalışmalar, (Selçuklu-Osmanlı döneminin düşünce tarihi), küresel tarih (global history) çalışmalarının yürütülmesi	24	5
Çağrı Konuları	Aktör temelli modelleme; karışık ve çoklu modeller; nitel ve nicel yöntemlerin birlikte kullanıldığı çalışmalar yapılması	23	5
Çağrı Konuları	Çatışma çözümleri alanına yönelik çalışmalar yapılması ve bu konuda pratiğe yönelik çalışmalar yürüten merkezlerin oluşturulması	23	4
Çağrı Konuları	Bilim ve teknoloji politikalarına yönelik çalışmaların yürütülmesi	23	3
Kavramsal Boyut	Sosyal bilim çıktılarının görsel olarak yaygın dağılımının sağlanması konusunda sosyal, beşeri ve mühendislik bilimlerinin işbirliğinin teşvik edilmesi	22	4

Üst Başlık	Öneri Başlıkları	Önceliklendirme Puanı	Puanlayan Kişi Sayısı
Kavramsal Boyut	Disiplinlerarası çalışmaları destekleyecek yerli kuramlar geliştirilmesi (yerleştirilmiş bir izahat, örn. isyan ahlakı gibi), bağlamla ilişkilendirilmiş kuram çalışmalarının teşvik edilmesi	21	4
Çok Disiplinli Çalışmalar	İlahiyat alanının sosyal ve beşeri bilimlerde nereye konuşlanacağı üzerine çalışılması ve diğer bilimlerle entegrasyonunun sağlanması	20	3
Kavramsal Boyut	Yükselen ülkelerin (emerging economies) ve eğilimlerin tespit edilip bunlar karşısında konumumuzun ve muhtemel senaryoların geliştirilmesi	19	4
Politika Boyutu	Öğrencilik aşamasından itibaren disiplinlerarası çalışmaların ve eğitimin desteklenmesi, mezunlara iş bulma imkanlarının yaratılması	18	3
Kavramsal Boyut	Demokrasi kültürünün yaygınlaştırılması	16	2
Çağrı Konuları	Toplumsal doğal deney araştırmalarının yapılması ve desteklenmesi	16	4
Çağrı Konuları	Yükseköğretim araştırmalarının yapılması	15	4
Çağrı Konuları	Yerli muhteva(local content), yerli teknolojik gelişim ve öğrenme süreçleri konularının çalışılması	12	2
Çağrı Konuları	Toplumsal fay hatlarının tespiti, coğrafi bilgi sistemleri çalışmalarının yürütülmesi	12	2
Çağrı Konuları	Ticaret Yolları, ağlar üzerine çalışmaların teşvik edilmesi	11	3
Çağrı Konuları	Teknolojik ve ekonomik gelişmelerin sonucunda bireyleri, toplumları kontrol edecek mekanizmalar üzerine çalışmaların desteklenmesi (etik, din, felsefe vb)	11	3
Çağrı Konuları	Çevresel tarih ve tarihi coğrafya ve etimolojiye yönelik araştırmaların desteklenmesi	9	3
Çağrı Konuları	Özel sektör-siyaset ilişkisinin analiz edilmesine yönelik çalışmaların ve network analizlerinin yürütülmesi	9	2

Üst Başlık	Öneri Başlıkları	Önceliklendirme Puanı	Puanlayan Kişi Sayısı
Çağrı Konuları	Türkiye'de bölge çalışmalarının yaygınlaştırılması ve bu alanda araştırma yapacak uzman araştırmacıların yetiştirilmesi	9	3
Çok Disiplinli Çalışmalar	Tüketimin ve kalkınmanın disiplinlerarası şekilde araştırılması	8	2
Çok Disiplinli Çalışmalar	Eğitim sosyolojisi ve gençlik konusunda ayrıntılı araştırmalar yürütülmesi, eğitim teknolojilerinin disiplinlerarası şekilde incelenmesi	7	1
Politika Boyutu	Ülkemizde bilim diplomasisinin ve ticari diplomasinin kurulması	6	2
Kavramsal Boyut	Milli ve yerli savunma sanayi projelerinin ekonomik ve uluslararası ilişkiler etkilerinin araştırılması	5	1
Çağrı Konuları	Makro ve Mikro ihtiyati tedbirlerle ilgili çalışmaların teşvik edilmesi	5	1
Çağrı Konuları	Sınır güvenliği ve konvansiyonel olmayan güvenlik (siber güvenlik vb.) alanında çalışmalar yürütülmesi	1	1

EK-1. TÜBİTAK Sosyal ve Beşeri Bilimler Çalıştayı Programı

27 Temmuz 2018
TÜBİTAK-Başkanlık Binası, ANKARA

Program	
Açılış	
09:30 – 10:15	Açılış ve Bilgilendirme Sunumu Prof.Dr. Hasan MANDAL, TÜBİTAK Başkanı
1. Oturum: TÜBİTAK Faaliyetlerinde Sosyal ve Beşeri Bilimler	
10:15 – 11:30	Sosyal ve Beşeri Bilimler Alanında TÜBİTAK'ın Mevcut Destek ve Faaliyetlerine Yönelik Değerlendirmeler ve Beklentiler GRUP ÇALIŞMALARI
11:30 – 12:30	Değerlendirme ORTAK ÇALIŞMA
12:30 – 14.00	Öğle Yemeği
2. Oturum: Sosyal ve Beşeri Bilimlerin Geleceği / Diğer Bilim Dallarıyla Etkileşim	
14:00 – 15:30	Sosyal ve Beşeri Bilimlerin Gelişimi ve Geleceği / Diğer Bilim Dallarıyla Etkileşim GRUP ÇALIŞMALARI
15:30 – 16.30	Değerlendirme ORTAK ÇALIŞMA
Değerlendirme ve Kapanış	
16:30 – 17:00	Sonuçlara Yönelik İstişare
17:00 – 17:15	Kapanış

EK-2.TÜBİTAK Sosyal ve Beşeri Bilimler Çalıştayı Katılımcı Listesi

Adı ve Soyadı	Kurumu
Prof. Dr. Ahmet Nuri YURDUSEV	TÜBA Başkan Yardımcısı, ODTÜ Uluslararası İlişkiler B.
Prof. Dr. Ayşegül KOMSUOĞLU ÇİTİPİTİOĞLU	İstanbul Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler B.
Prof. Dr. Çetin ÖNDER	Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi İşletme B.
Prof. Dr. Cüneyt KAYA	İstanbul Üniversitesi Felsefe B.
Prof. Dr. Emin KARİP	Türk Eğitim Derneği TEDMEM, Eğitim Bilimleri
Prof. Dr. Ertan ÖZENSEL	Nevşehir Hacıbektaş Veli Üniversitesi Rektör Yrd. Sosyoloji
Prof. Dr. Güler Sumru ALTUĞ	Koç Üniversitesi Ekonomi B.
Prof. Dr. Gülfettin ÇELİK	YÖK Denetleme Kurulu Başkanı, İstanbul Medeniyet Üniversitesi İktisat B.
Prof. Dr. Hüseyin BAĞCI	ODTÜ Uluslararası İlişkiler B.
Prof. Dr. Murat Ali YÜLEK	İstanbul Ticaret Üniversitesi Sanayi Politikaları ve Kalkınma Merkezi Müdürü İktisat B.
Prof. Dr. Murteza BEDİR	İstanbul Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dekanı Temel İslam Bilimleri B.
Prof. Dr. Mustafa Çevik	Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi Felsefe B.
Prof. Dr. Osman ERAVŞAR	Akdeniz Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Dekanı Arkeoloji ve Sanat Tarihi B.
Prof. Dr. Petek AŞKAR	Bilgisayar ve Eğitim Teknolojileri
Prof. Dr. Recep ŞENTÜRK	İbn Haldun Üniversitesi Rektörü Sosyoloji
Prof. Dr. Tülin GENÇÖZ	ODTÜ Psikoloji B.
Doç. Dr. Alim ARLI	İstanbul Şehir Üniversitesi Sosyoloji B.
Doç. Dr. Şener AKTÜRK	Koç Üniversitesi Uluslararası İlişkiler B.
Doç. Dr. Talha KÖSE	İbn Haldun Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler B.

EK-3. TÜBİTAK'ın Mevcut Destek ve Hizmetlerinde Sosyal ve Beşeri Bilimlerin Daha Etkin Hale Gelmesine Yönelik Değerlendirmeler ve Beklentiler Oturumu Öneriler Listesi

Öneri Başlıkları	
1. Proje Destekleri ve Süreci	
1.1	Hedef odaklı çağrılarının devam etmesi ve proje sürelerinin uzatılması
1.2	Proje bazlı fonlama dışında araştırma merkezlerinin çıktı odaklı olarak fonlaması
1.3	Kavramsal ve kuramsal boyutta karşılaştırmalı çalışmaların teşvik edilmesi ve Türkiye'yi başka ülke örnekleri ile karşılaştırmalı olarak ele alan çalışmaların yürütülebilmesi için uluslararası araştırmacıların projeye dahil edilmesi önündeki engellerin kaldırılması
1.4	Öğreniminin bir bölümünü (ERASMUS, vb) Türkiye'de gerçekleştiren yabancı uyruklu öğrencilerin ve kısmi zamanlı araştırma/eğitim faaliyetleri için Türkiye'ye gelen yabancı araştırmacıların TÜBİTAK proje desteklerinden faydalanması (özellikle 1001 kapsamında)
1.5	Disiplinlerarası çalışmaların daha fazla teşvik edilmesi ve desteklenmesi
1.6	TÜBİTAK'ın proje çıktılarının ARBİS ve YÖKSİS üzerinden erişilebilirliğinin sağlanması
1.7	Sosyal ve Beşeri Bilimlere özgü Ar-Ge tanımının yeniden yapılması ve proje öneri formlarının Sosyal ve Beşeri Bilimlere özgü olarak geliştirilmesi
1.8	Panele ilişkin sonuçların dış hakemler aracılığıyla sağlanmasının yapılması ve gerektiğinde proje başvuru sahibinin bizzat sunum yaptığı komisyonlar oluşturulmasının sağlanması
1.9	10 yıl ve üzerinde süren boylamsal çalışmalar için mevcut proje sürelerinin esnetilmesi
1.10	Proje kapsamında kültürler arası çalışmalara katkı sağlamak üzere yurt dışında alan araştırması yoluyla veri toplanmasına olanak sağlanması
1.11	3001 Başlangıç Ar-Ge programının yeniden açılması ve bu program ile proje yönetimi kültürünün oluşturulmasına devam edilmesi
1.12	Proje önerisinin güncelliğini yitirmemesi için TÜBİTAK'ın proje değerlendirme takvimine uyması
1.13	Reddedilen projelerin tekrar önerilmesinin teşvik edilmesi
1.14	İki aşamalı başvuru sürecinin (TÜBİTAK 1003 programı benzeri) her program başvurusunda olmasının sağlanması

1.15	Sosyal ve Beşeri Bilimler alanındaki projelerin nitel ve nicel olarak sınıflandırılması, bu sınıflandırmalar için değerlendirme kriterlerinde farklılığa gidilmesi
1.16	Desteklenen projelerin devamı niteliğindeki proje başvurularında proje kotası uygulamasının esnetilmesi
1.17	Proje teşviklerinin gözden geçirilmesi ile projelerde katılımcılara ve deneklere yapılan ödemenin artırılması
1.18	Sanat tasarım faaliyetlerine destek sağlanması, araştırmacıların bu yönde eğitim almalarına yönelik programlar oluşturulması
1.19	TÜBİTAK'ın çağrı planlamasını paydaşlarla istişare ederek duyurması
1.20	Salt veri toplamaya yönelik projelerin desteklenmemesi

2. Bilim İnsanı Desteği

2.1	Doktora öğrencileri arasında aynı konuda çalışanları bir araya getiren odaklı çalıştayların düzenlenmesi
2.2	Yurt içi ve yurt dışında metodoloji odaklı etkinlik düzenlenmesinin ve bu etkinliğe katılımın desteklenmesi
2.3	Farklı alanlarla etkileşimin artırılmasını sağlamak üzere Sosyal ve Beşeri Bilimler araştırmacılarıyla diğer bilim dallarındaki araştırmacıların bir araya gelebileceği faaliyetlerin desteklenmesi
2.4	Doktora öğrencilerinin yurt içi ve yurt dışındaki etki değeri yüksek yaz okullarına gönderilmesi
2.5	2023 hedefleri doğrultusunda Türkiye'nin kendi iç bölgesi (hinterland) olan Ortadoğu, Balkanlar ve Kafkasya bölgelerine yönelik araştırmacı yetiştirmesine TÜBİTAK tarafından destek sağlanması
2.6	Yurtiçi lisans bursu (TÜBİTAK 2205) programına psikolojinin tekrar dahil edilmesi
2.7	Disiplinlerarası alanlarda (ör. siyaset psikolojisi, siyasal coğrafya, çevre vb.) çalışan lisansüstü öğrencilerin desteklenmesinde öncelik tanınması

3. Bilim ve Toplum Faaliyetleri

3.1	Proje çıktılarının anlaşılabilir bir dille her türlü iletişim ağı üzerinden topluma, kamuya ve iş dünyasına yayılmasının sağlanması
3.2	TÜBİTAK'ın sosyal ve beşeri bilimlere katkılarının kamu spotuyla duyurulması

3.3	TÜBİTAK popüler bilim yayınlarında tercüme yayınlara yer verilmesi yerine özgün yayınların çıkarılması ve Sosyal ve Beşeri Bilimler alanına özgü popüler bilim yayınlarının yaygınlaştırılması
3.4	Meraklı Minik, Bilim ve Teknik, vb. dergilerde Sosyal ve Beşeri Bilimler alanına yer verilmesi

4. Yayın Teşviki

4.1	Etki faktörü yüksek olan kaliteli yayınların ve konferanslara katılımın daha fazla teşvik edilmesi
4.2	Yayın teşvikinde etki faktörü yüksek (kriterlerle tanımlanmış) kitap yazımının desteklenmesi
4.3	Ulusal dergi editörlerine destek sağlanması
4.4	Dergipark sisteminin iyileştirilmesi, dergi standartlarının kontrolü için kalite kontrol sisteminin oluşturulması
4.5	Popüler sosyal ve beşeri bilimler yayınlarında ve akademik yayınlarda telif çalışmalarının desteklenmesi

5. TÜBİTAK ve SOBAG Yapılanması

5.1	TÜBİTAK bünyesinde SOBAG'dan bağımsız Sosyal ve Beşeri Bilimler Enstitüsü kurulması ve bu enstitünün Sosyal ve Beşeri Bilimler alanında yapılacak olan çalışmalar için yol gösterici vizyon dokümanları hazırlaması
5.2	SOBAG'ın yeniden yapılandırılması
5.3	TÜBİTAK bünyesinde Başkan Yardımcılığı düzeyinde Sosyal ve Beşeri Bilimler yapısının oluşturulması
5.4	TÜBİTAK'ın dış paydaşlarıyla özellikle üniversiteler ile daha etkileşimli çalışmalar yürütmesi ve çıkan vizyon dokümanlarını yayınlarak üniversitelerde hazırlanacak lisansüstü tezler için yol gösterici olması
5.5	TÜBİTAK bünyesinde verilerin tasnif edilerek veri havuzunun oluşturulması ve çalışmalarda kullanılmasının sağlanması

EK-4. Sosyal ve Beşeri Bilimlerde Gelecekte Ön Plana Çıkacak Kritik Alanlar ve Sosyal ve Beşeri Bilimlerin Diğer Bilim Dallarına ile Etkileşim Alanları Oturumu Öneriler Listesi

Öneri Başlıkları	
1. Çok Disiplinli Çalışmalar	
1.1	Disiplinler arası akademik çalışmaların toplumsal faydaya dönüştürülmesi için özelliği çağrılarının açılması
1.2	Toplumsal sorunların çözümüne yönelik çok disiplinli çalışmaların yapılması (Ör. karmaşık sistemler ve veri analizi, sinir bilim çalışmaları ve öğretim teknoloji alanları ile diğer bilim dallarının ortak çalışmaları yürütülmesi; büyük veriye dayalı araştırmaların yaygınlaştırılması ve bilgisayar destekli içerik analizi çalışmalarının yapılması, (ör. Madde kullanımı, bilimsel ve psikolojik durumlarının incelenmesi, Şiddet ve taciz (aile içi ve toplumda), göçün bireysel ve toplumsal boyutta incelenmesi, radikalizasyon ve kürt sorunu gibi sorunların çözümüne yönelik çok disiplinli çalışmaların yürütülmesi)
1.3	Teknolojik gelişmelerin toplum tarafından kabulünün sağlanması açısından sosyal bilimlerin sürece dahil olduğu çok disiplinli çalışmaların yürütülmesi (Yapay zeka konusunda BIT araştırmacılarının yanı sıra sosyal bilimcilerin de çalışmalar yürütmesi)
1.4	Sosyal boyutlu mühendislik projelerinde Sosyal ve Beşeri bilimlerden uzmanların bulunmasının teşvik edilmesi ve proje raporunda etik boyutunun ve sonuçlarının analizinin talep edilmesi, bu tür projelerin panelinde Etikçilerin bulunmasının teşvik edilmesi
1.5	Dünya'da ve Türkiye'deki gruplar, hareketler ve cemaatler üzerine yapılan disiplinlerarası çalışmaların teşvik edilmesi
1.6	Mevcut sosyal bilimlerin tarihimizdeki birikimle irtibatlı hale getirilmesi için disiplinlerarası çalışmalar (ör. tasavvuf ve psikoloji, hukuk ve fıkıh, islam felsefesi ve modern felsefe, siyasetnameler ve modern siyaset düşüncesi vb.) yapılması
1.7	Tüketimin ve kalkınmanın disiplinlerarası şekilde araştırılması
1.8	Eğitim sosyolojisi ve gençlik konusunda ayrıntılı araştırmalar yürütülmesi, eğitim teknolojilerinin disiplinlerarası şekilde incelenmesi
1.9	İlahiyat alanının sosyal ve beşeri bilimlerde nereye konuşlanacağı üzerine çalışılması ve diğer bilimlerle entegrasyonunun sağlanması
2. Kavramsal Boyut	
2.1	Akademik çalışmaların uygulamayla ilişkilendirilmesi ve yapılan çalışma sonuçlarının kamu kurumlarına aktarılmasına yönelik mekanizmaların oluşturulması

2.2	Disiplinlerarası çalışmaları destekleyecek yerli kuramlar geliştirilmesi (yerlileştirilmiş bir izahat, örn. isyan ahlakı gibi), bağlamla ilişkilendirilmiş kuram çalışmalarının teşvik edilmesi
2.3	Sosyal bilim çıktılarının görsel olarak yaygın dağılımının sağlanması konusunda sosyal, beşeri ve mühendislik bilimlerinin işbirliğinin teşvik edilmesi
2.4	Sosyal Bilimler ile kamu, STK ve özel sektör etkileşiminin artırılması ve bilginin teoriden pratiğe aktarım sürecinde toplumsal ihtiyaçlara çözüm sunulabilmesi için Sosyal İşbirlikleri bölgesi(Sosyopark) yaklaşımının geliştirilmesi
2.5	Demokrasi kültürünün yaygınlaştırılması
2.6	Gelecek çalışmalarına ve strateji geliştirme çalışmalarına öncelik verilmesi
2.7	Milli ve yerli savunma sanayi projelerinin ekonomik ve uluslararası ilişkiler etkilerinin araştırılması
2.8	Yükselen ülkelerin (emerging economies) ve eğilimlerin tespit edilip bunlar karşısında konumuzun ve muhtemel senaryoların geliştirilmesi
3. Politika Boyutu	
3.1	Ülkemizde bilim diplomasisinin ve ticari diplomasinin kurulması
3.2	Cumhurbaşkanlığı nezdindeki kurulların önerisi ile kamunun ihtiyacı olan alanlarda TÜBİTAK'ın çağrıya çıkması
3.3	Öğrencilik aşamasından itibaren disiplinlerarası çalışmaların ve eğitimin desteklenmesi, mezunlara iş bulma imkanlarının yaratılması
4. Çağrı Konuları	
4.1	Dini, dilsel ve etnik çeşitliliğin yönetimi, planlaması; siyasi temsil ve siyasi eşitsizlik konularının araştırılması
4.2	Değerler (etik) alanına yönelik çalışmalar yapılması
4.3	Çevresel tarih ve tarihi coğrafya ve etimolojiye yönelik araştırmaların desteklenmesi
4.4	Aktör temelli modelleme; karışık ve çoklu modeller; nitel ve nicel yöntemlerin birlikte kullanıldığı çalışmalar yapılması
4.5	Özel sektör-siyaset ilişkisinin analiz edilmesine yönelik çalışmaların ve network analizlerinin yürütülmesi

4.6	Eğitimde müfredat çalışmalarının ve zihniyet alanında çalışmaların desteklenmesi
4.7	Yükseköğretim sistemine ilişkin araştırmalarının yapılması
4.8	Uluslararası göç ve mültecilik konusunda ayrıntılı araştırmalar yürütülmesi; demografi (özellikle teknik demografi) alanında çalışmaların yaygınlaştırılması
4.9	Türkiye'de bölge çalışmalarının yaygınlaştırılması ve bu alanda araştırma yapacak uzman araştırmacıların yetiştirilmesi
4.10	Çatışma çözümleri alanına yönelik çalışmalar yapılması ve bu konuda pratiğe yönelik çalışmalar yürüten merkezlerin oluşturulması
4.11	Endüstrileşmenin toplumsal boyutlarının, sosyal etkilerinin (Robotlaşma, otomasyon, blok zincir, yapay zeka gibi teknolojik gelişmelerin toplum için oluşturacağı tehditler vb.), eğitim ve öğretim süreçlerine etkilerinin ve bu ortamda öğrenmenin sosyal boyutunun nasıl evrileceğinin araştırılması
4.12	Toplumsal doğal deney araştırmalarının yapılması ve desteklenmesi
4.13	Bilim ve teknoloji politikalarına yönelik çalışmaların yürütülmesi
4.14	Ticaret Yolları, ağlar üzerine çalışmaların teşvik edilmesi
4.15	Makro ve Mikro ihtiyati tedbirlerle ilgili çalışmaların teşvik edilmesi
4.16	Yerli muhteva(local content), yerli teknolojik gelişim ve öğrenme süreçleri konularının çalışılması
4.17	Zihin felsefesi literatürünün diğer bilim dallarıyla etkileşimi, medeniyetler arası etkileşim (dinlerarası etkileşim), bilim tarihi, islam düşünce tarihinin yazımı üzerine çalışmalar, (Selçuklu-Osmanlı döneminin düşünce tarihi), küresel tarih (global history) çalışmalarının yürütülmesi
4.18	Sınır güvenliği ve konvensiyonel olmayan güvenlik (siber güvenlik vb.) alanında çalışmalar yürütülmesi
4.19	Toplumsal fay hatlarının tespiti, coğrafi bilgi sistemleri çalışmalarının yürütülmesi
4.20	Teknolojik ve ekonomik gelişmelerin sonucunda bireyleri, toplumları kontrol edecek mekanizmalar üzerine çalışmaların desteklenmesi (etik, din, felsefe vb)
4.21	Sosyal ve Beşeri Bilimler kapsamında yöresel değerleri içerecek şekilde yerel bilginin üretimine odaklanan projeler için daha fazla destek sağlanması ve proje başvurusunun ilgili belediyeler, muhtarlar vb. ilgili kuruluşlarla bir konsorsiyum oluşturarak yapılmasının teşvik edilmesi
4.22	Türkiye toplumunun yapısına uygun teori, kuram, kavram ve modellerin oluşturulmasına katkı sağlayacak projelere destek verilmesi
4.23	Dünya literatürüne kavram üretecek projelere destek verilmesi (örneğin Türk Siyaset Bilimi ve Teorisi adlı program başlatılması)